

ПОЛИСЕМИЈА

Све речи у нашем језику имају свака своје, индивидуално, значење. При томе могу имати само ЈЕДНО ЗНАЧЕЊЕ, или ВИШЕ ЗНАЧЕЊА. У првом случају говоримо о МОНОСЕМИЧНИМ (једнозначним речима). Такве су речи: зоб, сир, јесам, клавир, канап, брзо, два, три, застој, преговарати, зимски, казаљка. У другом случају говоримо о ПОЛИСЕМИЧНИМ (вишезначним) речима. На пример: - За именицу глава поред основног значења

1) горњи део човечјег и део животињског тела у коме је мозак,

речници ће навести и значења:

2) ум, разум, памет

3) живот (спаси главу);

4) особа, човек, појединац, становник

5) личност која руководи, управља, поглавар;

6) почетни, чеони део, предњи део нечега, почетак; (

7) проширени или задебљани део нечега (нпр. - ексера);

8) комад неког прехрамбеног производа (нпр. - глава шећера);

9) главица (биљке: глава купуса);

10) део књиге или списа, одломак, поглавље.

Примери за полисемију:

1) Марко је ударио Јанка у главу (1)

2) Мој тата је глава (5) породице;

3) Мира чита пету главу (10) романа;

1) Сад мој унук говори (проговорити);

2) Меша говори (рецитује) стихове Шантићеве песме Емина;

3) Ирена је говорила (причала) о хајдуцима...

ХОМОНИМИЈА

За разлику од полисемије где једна реч има више значења која се не одвајају много од основног (1) значења, те у себи крију синонимност (види глагол ГОВОРИТИ са значењем ПРОГОВОРИТИ, РЕЦИТОВАТИ, ПРИЧАТИ) - хомонимија нам нуди речи ПОТПУНО ИСТОГ ОБЛИКА, али са потпуно другим значењем. Тако, рецимо, именице МИШ, и МИШИЋ у хомонимји имају потпуно различита значења. Ево примера:

Мачка лови МИША (сисар из породице глодара);

Левим кликом МИША (компјутерска компонента) превуци текст.

Мађионичар се играо са белим МИШИЋИМА (глодари).

Ана није могла играти за свој тим јер је имала упалу МИШИЋА (ткиво у организму човека и животиња).

У Трстенику ГРАД (временска непогода - лед) је потпуно уништио усеве.

Вечерас идем у ГРАД (веће насељено место) да гледам најновији филм.

Распустила КОСЕ (длаке на човечјој глави) и плаче;

Забацише КОСЕ (пољопривредна алатка) на рамена и одоше у ливаду;

Пастири су ишли планинском КОСОМ (нагнута површина брега);

КОСА (женско име) одлично прави питу са сиром.

Дакле, ХОМОНИМИЈУ треба строго разликовати од ПОЛИСЕМИЈЕ јер ХОМОНИМИ су речи које нису ни у каквој значењској вези. На пример: Тако, рецимо, прилог САД нема никакве везе са скраћеницом САД (Сједињене Америчке Државе), што је порука новинарима да наслове не пишу ВЕЛИКИМ словима, али они за то не хају, па можемо наћи и овакав наслов; САД САД ПРЕТЕ ИРАНУ!?